

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 560/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť V. Š., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P/63/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2013 doručená sťažnosť V. Š. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „otec“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P/63/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Matka maloletých detí podala dňa 14. 02. 2012 na Okresný súd Malacky návrh na zvýšenie určenej vyživovacej povinnosti otca (v tomto konaní sťažovateľa) voči maloletým deťom: T. Š..., A. Š... a P. Š... Matka vo svojom návrhu žiadala zvýšiť výživné pre každé z maloletých detí zo sumy 99,58 € na sumu 220 €.

Dňa 04. 07. 2012 sa uskutočnilo na Okresnom súde Malacky 1. pojednávanie vo veci. Po vypočutí účastníkov konania zákonná sudkyňa odročila pojednávanie na neurčito z dôvodu jej nástupu na materskú dovolenku.

Ďalšie konanie sa uskutočnilo dňa 27. 05. 2013, t. j. za 10 mesiacov a 23 dní od posledného pojednávania.

Okresný súd Malacky ukončil predmetné konanie na 1. stupni dňa 11. 07. 2013 vydaním rozsudku č. 9 P/63/2012-90. Citovaným rozsudkom určil vyživovaciu povinnosť otca počnúc februárom 2012 voči mal. T. v sume 140 €, voči mal. A. v sume 140 € a voči mal. P. v sume 120 €. Zároveň zaviazal otca splácať zaostalé výživné za obdobie február 2012 až júl 2013 na mal. T. v sume 720 € (v splátkach po 60 €), na mal. A. v sume 720 € (v splátkach po 60 €) a na mal. P. v sume 360 € (v splátkach po 30 €), všetky splátky sú splatné spolu s bežným výživným.

Súd nezobral do úvahy okolnosť, že matka absolútne nevyvíjala žiadne úsilie o nájdenie si zamestnania, od narodenia svojich detí nikde a nikdy nepracovala, celý svoj život nebola zamestnaná. Jediný zdroj príjmov poberá od otca svojich detí – teda z výživného a z rodinných prídavkov poberajúcich na deti. Čo je však zo zákona neprípustné – z poberaného výživného si matka uhrádza aj náklady na svoju osobu, na čo nemá právo, nakoľko účel výživného je zákonom presne určený a špecifikovaný a môže sa použiť len na výživu maloletého dieťaťa. Týmto spôsobom vlastne oberá svoje deti o poberané výživné a ukracuje ich o výživné, nakoľko si sama nevie zadovážiť žiadny príjem. Pritom matka má objektívne reálne možnosti nájsť si primerané zamestnanie, vychádzajúc z jej subjektívnych vlastností, keďže je mentálne a duševne zdravá, fyzicky zdatná, je v relatívne mladom veku (34 rokov), a neobmedzuje ju ani vek jej detí ani ich zdravotný stav (sú už relatívne

samostatné a zdravé) – neznemožňuje jej cestovať za prácou aj do iného miesta, prípadne pracovať na nočné zmeny.

Súd rovnako nezobral do úvahy ani okolnosť, že prípadné zvýšenie doteraz stanovenej vyživovacej povinnosti otca by sa nepriaznivo odrazilo na životnej úrovni jeho ďalších dvoch maloletých detí, ktoré otec vychováva so svojou družkou, teda zákonnú zásadu, aby sa nevytvárali nepripustné rozdiely v životnej úrovni mal. detí otca pochádzajúcich z prvého manželstva a dvoch ďalších mal. detí, ktoré otec vychováva s terajšou družkou.

Na základe cit. rozsudku je otec počnúc nasledujúcim mesiacom (podľa zákonnej úpravy) povinný mesačne platiť na 3 mal. deti spolu so zaostalým výživným celkovú sumu 550 €, čím sa jeho rodina, ale najmä dve maloleté deti, ktoré vychováva s družkou, ocitnú v krajne nepriaznivej sociálnej situácii.

Otec sa voči rozsudku neodvolal, nakoľko si mieni čestne plniť zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, hoci aj na úkor svojej krajne nepriaznivej sociálnej situácie. Nie je si však istý, či to nepocítia aj jeho maloleté deti, ktoré vychováva so svojou družkou.“

Sťažovateľ zdôraznil, že „Likvidačné pre otca je najmä rozhodnutie súdu týkajúce sa úhrady zaostaleho výživného za obdobie 17 mesiacov v celkovej sume 1.800 € (t. j. odo dňa podania návrhu matky do dňa vydania rozsudku), aj napriek povoleniu zo strany súdu ho splácať v splátkach.

Ak by súdne konanie na prvom stupni prebehlo bez prieťahov, zaostalé výživné by nepredstavovalo pre otca takú citeľnú ujmu, ako tomu je teraz.

Otec (sťažovateľ), aby mohol uhradiť súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť, je teraz nútený si zobrať bezúčelový úver, čoho dôsledkom bude navýšenie istiny o úroky, poplatky spojené s úverom a úverové poistné.“

V závere sťažnosti sťažovateľ poukázal na to, že „Vychádzajúc z uvedeného má sťažovateľ za to, že namietaným postupom, ktorým je nečinnosť Okresného súdu Malacky najmä odo dňa 04. 07. 2012 do 27. 05. 2013, t. j. v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P/63/2012

došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo V. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P/63/2012 porušené bolo.

2. V. Š. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2.500,- € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Malacky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Okrem toho sa sťažovateľ domáha, aby mu ústavný súd priznal aj úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným,

ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

Zo zistenia ústavného súdu, ale aj zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 9 P/63/2012 bolo právoplatne skončené 31. júla 2013, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu z 11. júla 2013.

Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 9. augusta 2013, t. j. v čase, keď napadnuté konanie už bolo právoplatne skončené, a preto k namietanému porušovaniu označeného základného práva už nemohlo dochádzať

a právna neistota sťažovateľa už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013